

Міністерство освіти і науки України
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
СІЛЬСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА ІМЕНІ ПЕТРА ВАСИЛЕНКА

Навчально-науковий інститут бізнесу і менеджменту
Кафедра обліку та аудиту

ПАЦЮК ОЛЕНА ОЛЕКСАНДРІВНА

Реферат

кваліфікаційної роботи на здобуття ступеня вищої освіти «Бакалавр»

МЕТОДИЧНІ ТА ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ ОБЛІКУ ТА АУДИТУ
РОЗРАХУНКІВ ЗА ПОДАТКАМИ Й ПЛАТЕЖАМИ ЗА
НАЦІОНАЛЬНИМИ ТА МІЖНАРОДНИМИ СТАНДАРТАМИ (ЗА
ДАНИМИ ФГ «ФОРТУНА» ПЕЧЕНІЗЬКОГО РАЙОНУ ХАРКІВСЬКОЇ
ОБЛАСТІ)

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

(освітня програма «Облік і оподаткування»)

Науковий керівник: кандидат економічних
наук, доцент
Луценко Олена Анатоліївна

Харків – 2020

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

Актуальність досліджуваного питання полягає у тому, що в сучасних умовах здійснюється адаптація існуючої системи обліку та контролю до міжнародних стандартів, впроваджуються у практику нові підходи і методики організації обліку ресурсів суб'єктів господарювання й контролю за їхнім використанням, підвищується роль обліку в управлінні виробництвом. Зростання ролі бухгалтерського обліку у розв'язанні економічних проблем на сучасному етапі розвитку економіки України зумовлює необхідність удосконалення обліку взаєморозрахунків з бюджетом держави в процесі формування й використання фінансових ресурсів підприємницьких структур. Чітка і прозора побудова обліку підвищує його роль як основного засобу контролю за ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства.

Встановлення ринкових умов зумовлює потребу перегляду положень бухгалтерського обліку доходів, а також методики формування й обробки одержаної облікової інформації, виходячи з існуючого господарського механізму та наявної обчислювальної техніки.

Облік розрахунків з бюджетами різних рівнів останнім часом дуже часто піддається критиці як з боку керівників господарських структур, так і з боку фіскальних служб. У наукових і практичних публікаціях по різному трактуються існуючі методи обліку розрахунків із фінансовими органами держави, визначення кінцевих фінансових результатів і податкових зобов'язань.

Питанням дослідження визначення зобов'язань, порядку їх визнання, сутності, видів та класифікації податків займалися такі вчені як: Бандурка О., Бех Г., Ф.Ф. Бутинець, Вакулич І., Ван Бреда М.Ф., Н.І. Верхоглядова, Вишневська М., С.Ф. Голов, О.М. Губачова, Жеванюк В., С.Б. Ільїна, Ісаншина Г., Кучерявенко Н., С.І. Мельник, Орлюк О., І.В. Орлов, А.С. Стельмащук, П.С. Смоленюк, , І. Чалий, В.П. Шило, Хендриксен Е.С. та інших.

У працях цих вчених також розкриваються проблеми обліку та аудиту розрахунків за податками та платежами та шляхи його удосконалення як на рівні

підприємства, так і на державному. Однак, щодо деяких питань, існують різні думки науковців, які, на наш погляд, свідчать про те, що ці проблеми ще не досить вивчені і потребують подальших досліджень. Вищевикладеним і визначається актуальність та своєчасність обраної теми дослідження, формування її мети та завдань.

Метою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи є обґрунтування теоретичних положень, а також розробка практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків за податками та обов'язковими платежами підприємства в сучасних економічних умовах в ФГ «Фортуна» Печенізького району Харківської області.

Мета дослідження обумовила постановку і шляхи вирішення наступних завдань, які полягають в наступному:

- розкрити теоретичні основи обліку та аудиту розрахунків за податками і платежами;

- охарактеризувати нормативно – правове та фактографічне забезпечення аудиту розрахунків за податками і платежами;

- проаналізувати основні показники фінансового стану ФГ «Фортуна»;

- розкрити ведення первинного, синтетичного і аналітичного обліку розрахунків за податками і обов'язковими платежами дослідного підприємства;

- удосконалити методику проведення аудиту розрахунків за податками і платежами;

- розробити рекомендації щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків за податками і платежами;

Об'єктом дослідження є господарські операції щодо розрахунків за податками й обов'язковими платежами ФГ «Фортуна».

Предметом дослідження є теоретичні, методичні й організаційні аспекти обліку та аудиту розрахунків за податками й обов'язковими платежами на сільськогосподарських підприємствах.

Методи дослідження. При проведенні дослідження використовувались такі

методи дослідження як: індукції (при дослідженні процесу облікової реєстрації розрахунків); дедукції (при теоретичному осмисленні проблеми); статистичного спостереження та фінансово-економічного аналізу (при дослідженні фінансового стану підприємства); ряди динаміки та відносних величин (при дослідженні змін рівня рентабельності (збитковості) капіталу підприємства); методичні прийоми фінансово-господарського контролю (при дослідженні стану обліку розрахунків); методи причинно-наслідкового зв'язку та абстрагування (при розробці пропозицій щодо удосконалення обліку розрахунків з бюджетом).

Інформаційною базою кваліфікаційної (бакалаврської) роботи стали: законодавчі та нормативні акти України, посібники, підручники та монографії, матеріали періодичних видань, Internet ресурси, статистична, фінансова та податкова звітність, а також первинні, синтетичні та аналітичні документи з обліку розрахунків за податками і платежами ФГ «Фортуна» Печенізького району Харківської області.

Особистий внесок здобувача полягає у тому, що кваліфікаційна (бакалаврська) робота є самостійно виконаною науковою працею, в якій викладено авторській підхід до вирішення поставленого завдання. Наукові положення, висновки і пропозиції одержано автором самостійно.

Наукова новизна одержаних результатів полягає у теоретичному обґрунтуванні та розробленні практичних рекомендацій обліку розрахунків за податками та обов'язковими платежами. Результати дослідження, які містять наукову новизну, є такими:

1. Запропоновано сформулювати власне визначення терміну «податок», його трактування буде таким: Податок – це обов'язковий платіж до бюджету держави за надані нею послуги, що сплачується задля покриття її (держави) витрат на суспільне благо (потреби).

2. Доповнити класифікацію податків новою ознакою - за стадією руху вартості, та виділити в ній дві групи, а саме: податки на виробництво та податки на реалізацію.

3. Запропоновано використовувати один рахунок для ведення обліку податкових платежів підприємства 98 «Розрахунки за податковими платежами підприємства». Це полегшить роботу обліковців на підприємствах, підвищить оперативність та допоможе зниженню трудомісткості.

4. Констатовано, що для вдосконалення сучасного стану обліку податкових розрахунків підприємства в Україні необхідно, перш за все, скоротити додатки до податкових декларацій, які не містять суттєвої інформації для здачі податкової звітності та сплати податкових платежів.

5. Запропонувати такі шляхи удосконалення ФГ «Фортуна»:

- до облікової політики підприємства додати окремий розділ «Організація обліку податків та обов'язкових платежів».
- сформувані внутрішні положення щодо ведення податкового обліку на підприємстві.
- призначити посадову особу по господарству, яка буде відповідальною за правильність нарахування, документальне оформлення та своєчасну сплату податків та платежів до бюджету .
- в Робочому плані рахунків розробити аналітичні рахунки за видами податків і платежів.

Практичне значення отриманих результатів дослідження. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота виконана на замовлення Фермерського господарства «Фортуна» Печенізького району Харківської області.

Висновки та пропозиції, одержані в процесі дослідження, спрямовані на удосконалення обліку розрахунків за податками та платежами та мають практичне значення для підприємств.

Апробація матеріалів дипломної магістерської роботи. Результати досліджень опубліковані в матеріалах II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції конференції «Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного

університету сільського господарства імені Петра Василенка (15 травня 2020 року), Україна, м.Харків.

Публікації. Основні положення та результати дослідження опубліковано у 4 наукових працях загальним обсягом 1 д.а.

Структура та обсяг кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна (бакалаврська) робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел та додатків. Загальний обсяг роботи склав 100 сторінок, обсяг основного тексту налічуєарк., в роботі 20 таблиць і 7 рисунків, список використаної літератури нараховує 100 джерел.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

У першому розділі «Загальні положення обліку розрахунків за податками й обов'язковими платежами за національними та міжнародними стандартами» розглянуто: визначення та визнання зобов'язань, класифікація та оцінка зобов'язань, види та класифікацію податків.

У другому розділі «Стан обліку розрахунків за податками й обов'язковими платежами» проаналізовано організаційно-економічну характеристику підприємства, розкрито економічний зміст розрахунків з бюджетом та завдання їх обліку, наведено характеристику податків, які сплачує підприємство та методику їх розрахунку, досліджено первинний, синтетичний і аналітичний облік розрахунків за податкам й платежами.

ВИСНОВКИ

В результаті написання роботи можемо зробити такі висновки:

1. З'ясовано, що національні положення (стандарты) бухгалтерського обліку, які розробляються на основі міжнародних стандартів, все ж таки відрізняються.

Детально дослідивши положення, які містяться у МСБО 37«Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» та ПСБО 11 «Зобов'язання» встановлено, що існує цілий ряд відмінних ознак: у термінологічному визначення, у

класифікації зобов'язань, у їх оцінці та відображенні інформації про зобов'язання у фінансовій звітності.

2. Доведено, що питання уніфікації П(С)БО 11 «Зобов'язання» до МСБО 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи» потребують суттєвих доопрацювань і доповнень в напрямку пристосування їх до конкретних умов господарювання, з метою удосконалення системи бухгалтерського обліку в Україні.

3. Проаналізувавши різні класифікації зобов'язань як зарубіжних, так і вітчизняних науковців, можна стверджувати, що існують різні підходи щодо трактування класифікації зобов'язань. Але, на наш погляд, найкращої та найбільш розгалуженою класифікацією за різними ознаками є класифікація, яку пропонує Ф.Ф. Бутинець.

4. Ознайомлення з теоретичними та методологічними напрацюваннями зарубіжних і вітчизняних економістів свідчить про відсутність єдиного, загальноприйнятого визначення поняття «податок». Тому нами сформульовано наступне визначення дефініції «податок»: податок – це обов'язковий платіж до бюджету держави за надані нею послуги, що сплачується задля покриття її (держави) витрат на суспільне благо (потреби).

5. Дослідне Фермерське господарство «Фортуна» є суб'єктом малого підприємництва, оподатковується на 4 групі спрощеної системи оподаткування, тому звільнене від сплати податку на прибуток.

6. Основним напрямком діяльності фермерського господарства «Фортуна» є вирощування зернових, круп'яних культур : пшениця озима, ячмінь, гречка, просо, а також технічних культур : соняшник, соя, рапс.

7. Підприємство впродовж 2017-2019 рр. має абсолютну фінансову стійкість.

8. Бухгалтерський облік у Фермерському господарстві «Фортуна» ведеться бухгалтерською службою на чолі з головним бухгалтером. На підприємстві затверджено положення про облікову політику, робочий план рахунків, графік документообігу. Застосовується автоматизована форма бухгалтерського обліку програмою «Соната».

9. Фермерське господарство «Фортуна» сплачує такі податки та збори: податок на додану вартість (ПДВ); екологічний податок ; податок на доходи фізичних осіб (ПДФО); військовий збір; єдиний соціальний внесок (ЄСВ); єдиний податок для платників податків 4 групи спрощеної системи оподаткування (ЄП); податок з плати за землю; податок на нерухоме майно відмінне від земельної ділянки .

10. Облік розрахунків за податками та обов'язковими платежами господарство ведеться на рахунку 64 «Розрахунки за податками й платежами».

СПИСОК ОПУБЛІКОВАНИХ ПРАЦЬ ЗА ТЕМОЮ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ НА ЗДОБУТТЯ СТУПЕНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ «БАКАЛАВР»

1. Кузьміна К.Д. / Кузьміна К.Д., Мисник О.П., Пацюк О.О. // Основні проблеми організації бухгалтерського обліку в Україні та шляхи їх подолання. Актуальні проблеми соціально-економічних систем в умовах трансформаційної економіки: Збірник наукових статей за матеріалами VI Всеукраїнської науково-практичної конференції (16 – 17 квітня 2020р.). Частина 1. – Дніпро: НМетАУ, 2020. – 489 с.

2. Кузьміна К.Д / Кузьміна К.Д., Мисник О.П., Пацюк О.О. Пацюк О.О., Кузьміна К.Д., Мисник О.П. Необхідність фінансового контролю в оподаткуванні та обов'язки контролюючих органів. Матеріали II Всеукраїнській науково-практичній інтернет-конференції «Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90 річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (15 травня 2020 року), Україна, м.Харків (у друці).

3. Пацюк О.О. Податкова система України. Податки та їх класифікація. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Основні напрями удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського

національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (15 травня 2020 року), Україна, м.Харків (у друці).

4. Polyvana L. A., Patsiuk O.O. Harmonized algorithm of actions in the normative regulation of accounting. Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції «Основні напрямки удосконалення бухгалтерського обліку, аудиту та оподаткування в умовах євроінтеграції», присвяченої 90-річчю з дня заснування Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка (15 травня 2020 року), Україна, м.Харків (у друці).

АНОТАЦІЯ

Пацюк О.О. Методичні та організаційні засади обліку та аудиту розрахунків за податками й платежами за національними та міжнародними стандартами (за даними ФГ «Фортуна» Печенізького району Харківської області). – На правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня «Бакалавр» за спеціальністю 071 «Облік і оподаткування». – Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка, Харків, 2020р.

Кваліфікаційну бакалаврську роботу присвячено обґрунтуванню та розробці теоретичних і практичних рекомендацій щодо удосконалення обліку та аудиту розрахунків за податками і платежами.

Бухгалтерський облік та аудит розрахунків за податками й платежами є основним інструментом управління економікою. В наш час здійснюється адаптація існуючої системи обліку та аудиту до міжнародних стандартів, запроваджуються нові методик і підходи організації обліку ресурсів господарюючих суб'єктів, а також контролю за їх використанням, разом з тим підвищується роль обліку в управлінні виробництвом.

Зростання ролі бухгалтерського обліку у розв'язанні економічних проблем на сучасному етапі розвитку економіки України зумовлює необхідність

удосконалення обліку і аудиту взаєморозрахунків з бюджетом держави в процесі формування й використання фінансових ресурсів підприємницьких структур. Чітка і прозора побудова обліку підвищує його роль як основного засобу контролю за ефективним використанням матеріальних, трудових і фінансових ресурсів підприємства. Це зумовлює актуальність теми кваліфікаційної роботи.

У роботі розглянуто теоретичні основи обліку та аудиту розрахунків за податками і платежами. Проаналізовано організаційно-економічну діяльність ФГ «Фортуна» Печенізького району Харківської області. Досліджено стан обліку та аудиту розрахунків за податками і обов'язковими платежами та наведено напрями удосконалення обліку і аудиту розрахунків за податками і платежами дослідного підприємства.

В ході аналізу різних трактувань визначення зобов'язань встановлено, що його основна суть при цьому залишається незмінною. На основі цього запропоновано виокремити власне тлумачення терміну «зобов'язання», під яким розуміють визнану боржником заборгованість, яка буде погашена кредитором внаслідок здійснення ряду дій щодо зменшення активів або збільшення зобов'язань та має часову визначеність за звітними періодами.

Проведено аналіз особливостей П(С)БО 11 та МСБО 37, в ході якого було виявлено відмінності.

Встановлено, що П(С)БО 11 «Зобов'язання» пропонує загальну класифікацію, яка є універсальною для будь якого підприємства. Але для правильної організації бухгалтерського обліку зобов'язань важливим є визначення моменту виникнення зобов'язання.

На основі теоретичного підходу до визначення поняття податок сформульовано власне визначення терміну «податок». Податок – це обов'язковий платіж до бюджету держави за надані нею послуги, що сплачується задля покриття її (держави) витрат на суспільне благо (потреби).

Дослідивши класифікацію податків запропоновано доповнити її ще однією ознакою – за стадією руху вартості, виділивши дві групи: податки на виробництво і податки на реалізацію.

Задля економії часу працівників бухгалтерії і покращення ведення обліку на підприємстві нами запропоновано використовувати один рахунок для ведення обліку податкових платежів підприємства 98 «Розрахунки за податковими платежами підприємства» із створенням відповідних субрахунки, відповідно до сплачуваних ним податків.

Запропоновано скоротити додатки до податкових декларацій, які не містять суттєвої інформації для задачі податкової звітності та сплати податкових платежів.

Для вдосконалення інформаційного забезпечення щодо податкових платежів пропонується доповнити примітки до фінансової звітності розділом XIV «Податки, збори, внески», що містять інформацію про стан розрахунків за податковими платежами.

SUMMARY

Patsyuk O.O. Methodical and organizational principles of accounting and audit of calculations for taxes and payments according to national and international standards (according to FG "Fortuna" Pechenegi district of Kharkiv region). - On the rights of the manuscript.

Qualification work for obtaining the educational qualification level "Bachelor" in specialty 071 "Accounting and Taxation". - Kharkiv Petro Vasylenko National Technical University of Agriculture, Kharkiv, 2020.

The qualifying bachelor's thesis is devoted to the substantiation and development of theoretical and practical recommendations for improving the accounting and auditing of calculations for taxes and payments.

Accounting and audit of calculations for taxes and payments are the main tool of economic management. Currently, the existing system of accounting and auditing is being adapted to international standards, new methods and approaches to the organization of accounting for resources of economic entities, as well as control over their use, while increasing the role of accounting in production management.

The growing role of accounting in solving economic problems at the present stage of economic development of Ukraine necessitates the improvement of accounting and

audit of mutual settlements with the state budget in the process of formation and use of financial resources of business structures. Clear and transparent construction of accounting increases its role as the main means of control over the efficient use of material, labor and financial resources of the enterprise. Thus, all of the above emphasizes the relevance of the topic of qualifying work.

The theoretical bases of accounting and audit of calculations on taxes and payments are considered in the work. The organizational and economic activity of FG "Fortuna" of Pecheneg district of Kharkiv region is analyzed. The state of accounting and audit of calculations for taxes and mandatory payments is studied and the directions of improvement of accounting and audit of calculations for taxes and payments of the research enterprise are given.

In the course of the analysis of different interpretations of the definition of liabilities, it was established that its main essence remains unchanged. Based on this, it is proposed to separate the interpretation of the term "liability", which means the debt recognized by the debtor, which will be repaid to the creditor as a result of a number of actions to reduce assets or increase liabilities and has time certainty for reporting periods.

An analysis of the features of ARS 11 and IAS 37 was made, during which differences were identified.

It is established that ARS 11 "Liabilities" offers a general classification that is universal for any enterprise. But for the proper organization of the accounting of liabilities, it is important to determine the time of occurrence of the liability.

Based on the theoretical approach to the definition of the concept of tax, the own definition of the term "tax" is formulated. A tax is a mandatory payment to the state budget for services provided by it, which is paid to cover its (state's) expenses for the public good (needs).

After examining the classification of taxes, it is proposed to supplement it with another feature - the stage of value movement, distinguishing two groups: taxes on production and sales taxes.

In order to save time for accounting staff and improve accounting at the company, we proposed to use one account to keep records of tax payments of the company 98 "Calculations of tax payments of the company" with the creation of appropriate sub-accounts, in accordance with the taxes paid by him.

It is proposed to reduce the annexes to tax returns, which do not contain essential information for the submission of tax returns and payment of tax payments.

In order to improve the information support on tax payments, it is proposed to supplement the notes to the financial statements with Section XIV "Taxes, Fees, Contributions", which contain information on the status of tax payments.

Keywords: liabilities, classification of liabilities, valuation of liabilities, taxes and payments, tax functions, accounting for tax and payment settlements.